

UCHWAŁA NR XXI/147/2021  
RADY POWIATU SOKOŁOWSKIEGO

z dnia 23 lutego 2021r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023

Na podstawie art. 12 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 poz. 920) oraz art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) Rada Powiatu Sokołowskiego uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 - 2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

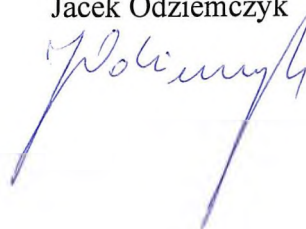
Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sokołowskiego oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY  
RADY POWIATU

Jacek Odziemczyk



Załącznik

do Uchwały nr XXI/147/2021

Rady Powiatu Sokołowskiego

z dnia 23 lutego 2021r.



**POWIATOWY PROGRAM  
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ  
NA LATA 2021-2023**

Sokołów Podlaski 2021rok.

## SPIS TREŚCI

|                                                                                                                                          |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>I. WSTĘP.....</b>                                                                                                                     | <b>3</b>  |
| <b>II. PODSTAWY PRAWNE .....</b>                                                                                                         | <b>4</b>  |
| <b>III. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ<br/>W POWIECIE .....</b>                                             | <b>5</b>  |
| 3.1. Rodzaje rodzin zastępczych .....                                                                                                    | 5         |
| 3.2. Liczba rodzin zastępczych w powiecie sokołowskim w latach 2012 – 2020.....                                                          | 6         |
| 3.3. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie sokołowskim w latach<br>2012 – 2020.....                                           | 6         |
| 3.4. Liczba dzieci z terenu powiatu sokołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w<br>innych powiatach w latach 2012 – 2020 ..... | 7         |
| <b>IV. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ...</b>                                                                        | <b>9</b>  |
| 4.1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze w powiecie sokołowskim.....                                                                       | 9         |
| 4.2. Placówki opiekuńczo – wychowawcze całodobowe poza powiatem sokołowskim....                                                          | 10        |
| 4.3. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i placówkach<br>opiekuńczo – wychowawczych ogółem w latach 2012 – 2020 .....   | 11        |
| <b>V. OSOBY USAMODZIELNIANE .....</b>                                                                                                    | <b>12</b> |
| 5.1. Formy pomocy dla osób usamodzielnianych.....                                                                                        | 12        |
| <b>VI. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO<br/>PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2020 – 2023.....</b>                         | <b>14</b> |
| <b>VII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH<br/>NA LATA 2021 – 2023 .....</b>                                                            | <b>15</b> |
| <b>VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU.....</b>                                                                                           | <b>16</b> |
| <b>IX. BENEFICJENCI PROGRAMU.....</b>                                                                                                    | <b>16</b> |
| <b>X. REALIZATORZY PROGRAMU.....</b>                                                                                                     | <b>16</b> |
| <b>XI. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU .....</b>                                                                                              | <b>17</b> |
| <b>XII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....</b>                                                                                         | <b>17</b> |

## **I. WSTĘP**

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Rolą systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego respektującego jego prawa, m. in. prawo powrotu do rodziny, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju uzdolnień, a także pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Program rozwoju pieczy zastępczej ma na celu ukierunkowanie i ustalenie priorytetów oraz zakresu podejmowanych działań na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Sokołowskim. Niezbędne jest opracowanie celów i zaplanowanie takich działań, które zapewnią potrzebującym dzieciom odpowiednią liczbę miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej oraz właściwe standardy świadczonej pomocy, pozwalające na przywrócenie dziecka jego rodzinie lub umożliwiające mu prawidłowe funkcjonowanie w ramach rodzinnych lub instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

„Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023” powstał w oparciu o diagnozę rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie Powiatu Sokołowskiego w latach 2012-2020 oraz analizę potrzeb w zakresie umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Ponadto Program jest kontynuacją działań realizowanych w ramach „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020”.

Program zawiera w sobie cele i kierunki działań w perspektywie trzyletniej, które będą podejmowane przez Organizatora pieczy zastępczej, z uwzględnieniem potrzeb rodzin zastępczych i ich podopiecznych. Ponadto wskazuje na konieczność tworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych, prowadzenia szkoleń dla wszystkich rodzin zastępczych, promocję rodzicielstwa zastępczego na terenie Powiatu oraz kontynuację zapewniania specjalistycznego wsparcia dla rodzin zastępczych, ich podopiecznych oraz rodzin biologicznych przeżywających trudności.

Program wskazuje także konieczność podnoszenia kompetencji pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, celem aktualizacji i poszerzania wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do efektywnej pracy z rodziną.

## II. PODSTAWY PRAWNE

Regulacje prawne w kwestiach dotyczących wspierania rodziny oraz organizacji systemu pieczy zastępczej zawiera ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821). Ustawa weszła w życie 1 stycznia 2012 roku i wprowadziła znaczące zmiany w systemie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym wyraźnie podzieliła kompetencje między samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną należy do zadań własnych gmin, natomiast organizacja pieczy zastępczej należy do zadań własnych powiatu.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 33/2011 Starosty Sokołowskiego z dnia 25.10.2011r. zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej starosta wykonuje za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim, które zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zgodnie z art. 180 pkt 1 wymienionej wyżej ustawy, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3 – letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Akty prawne, w oparciu o które są podejmowane i realizowane działania w zakresie Programu:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja Praw Dziecka,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2018 r. poz. 969),
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz.1720),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 274, poz. 1620).

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 wpisuje się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sokołowskim na lata 2018 – 2022. Niniejszy program swoimi założeniami wpisuje się także w Strategię Rozwoju Powiatu Sokołowskiego na lata 2016 – 2025.

### III. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE

#### 3.1. Rodzinne formy pieczy zastępczej.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nowe nazewnictwo i podział rodzin zastępczych. Zgodnie z Ustawą rodzinną pieczę zastępczą dzielimy na:

**1) rodziny spokrewnione** (rodzinę tworzą dziadkowie i rodzeństwo dziecka),

**2) rodziny niezawodowe** (dalsza rodzina i osoby obce)

**3) rodziny zawodowe** (dalsza rodzina i osoby obce), w tym **zawodowa specjalistyczna oraz zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego**. W rodzinach zawodowych umieszcza się nie więcej niż 3 dzieci, w szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych dopuszczalna jest większa liczba dzieci. W rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej umieszcza się w szczególności dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci skierowane do pieczy na podstawie ustawy z dnia 26.10.1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz małoletnie matki z dziećmi. W rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej jednak niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny naturalnej, jego przysposobienia lub umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej. Rodziny zawodowe otrzymują za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Miesięczne wynagrodzenie nie może być niższe niż kwota 2000 zł, a w przypadku pogotowia rodzinnego nie niższe niż 2.600 zł. Wysokość wynagrodzenia dla rodziny zastępczej zawodowej jest określana w drodze uchwały rady powiatu.

**4) rodzinny dom dziecka** – rodzina, w której umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 8 dzieci. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje za pełnioną funkcję comiesięczne wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzenia dla prowadzących rodzinny dom dziecka jest określana w drodze uchwały rady powiatu. Ponadto, powiat pokrywa koszty związane z utrzymaniem domu.

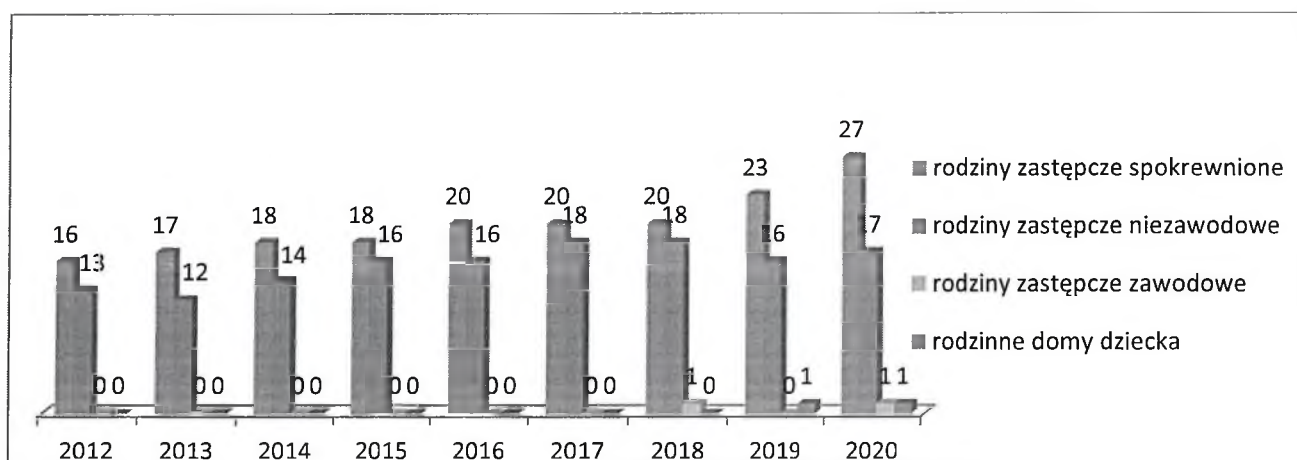
**5) rodziny pomocowe** (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

### 3.2. Rodzinne formy pieczy zastępczej w powiecie sokołowskim w latach 2012 – 2020.

Tabela 1. Rodzinne formy pieczy zastępczej (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

| Formy rodzinnej pieczy zastępczej: | 2012      | 2013      | 2014      | 2015      | 2016      | 2017      | 2018      | 2019      | 2020      |
|------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Rodziny zastępcze spokrewnione     | 16        | 17        | 18        | 18        | 20        | 20        | 20        | 23        | 27        |
| Rodziny zastępcze niezawodowe      | 13        | 12        | 14        | 16        | 16        | 18        | 18        | 16        | 17        |
| Rodziny zastępcze zawodowe         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 1         | 0         | 1         |
| Rodzinne domy dziecka              | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 1         | 1         |
| <b>Razem</b>                       | <b>29</b> | <b>29</b> | <b>32</b> | <b>34</b> | <b>36</b> | <b>38</b> | <b>39</b> | <b>40</b> | <b>46</b> |

Wykres 1. Formy rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie sokołowskim.



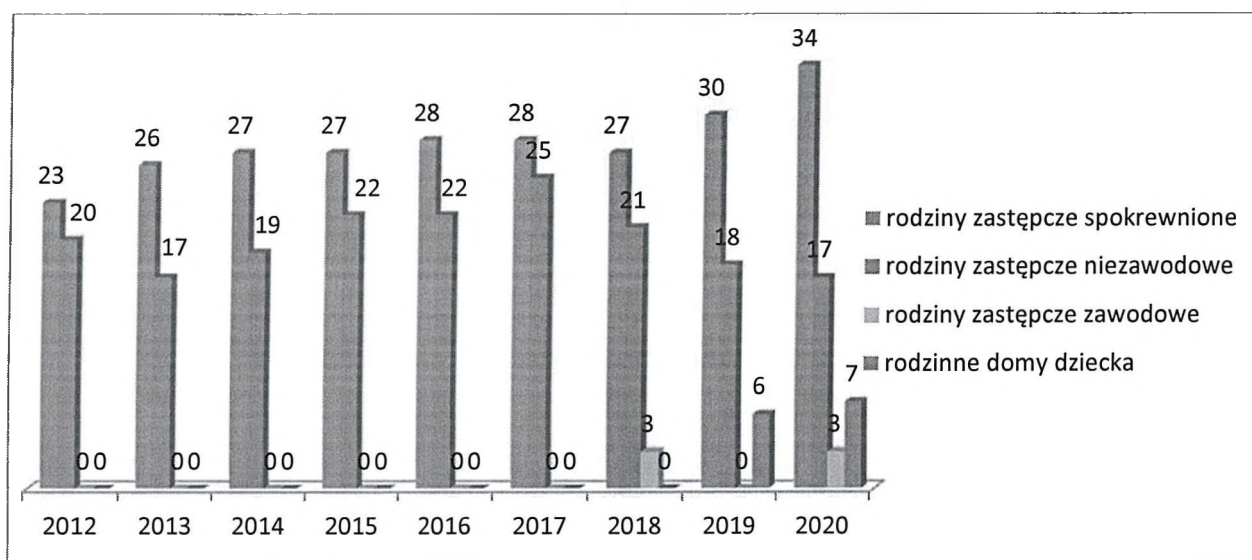
### 3.3. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie sokołowskim w latach 2012 – 2020.

Tabela 2. Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie sokołowskim (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

| Formy rodzinnej pieczy zastępczej: | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Rodziny zastępcze spokrewnione     | 23   | 26   | 27   | 27   | 28   | 28   | 27   | 30   | 34   |

|                               |           |           |           |           |           |           |           |           |           |
|-------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Rodziny zastępcze niezawodowe | 20        | 17        | 19        | 22        | 22        | 25        | 21        | 18        | 27        |
| Rodziny zastępcze zawodowe    | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 3         | 0         | 3         |
| Rodzinne domy dziecka         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 6         | 7         |
| <b>Razem</b>                  | <b>43</b> | <b>43</b> | <b>46</b> | <b>49</b> | <b>50</b> | <b>53</b> | <b>51</b> | <b>54</b> | <b>61</b> |

Wykres 2. Liczba dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej w powiecie sokołowskim.

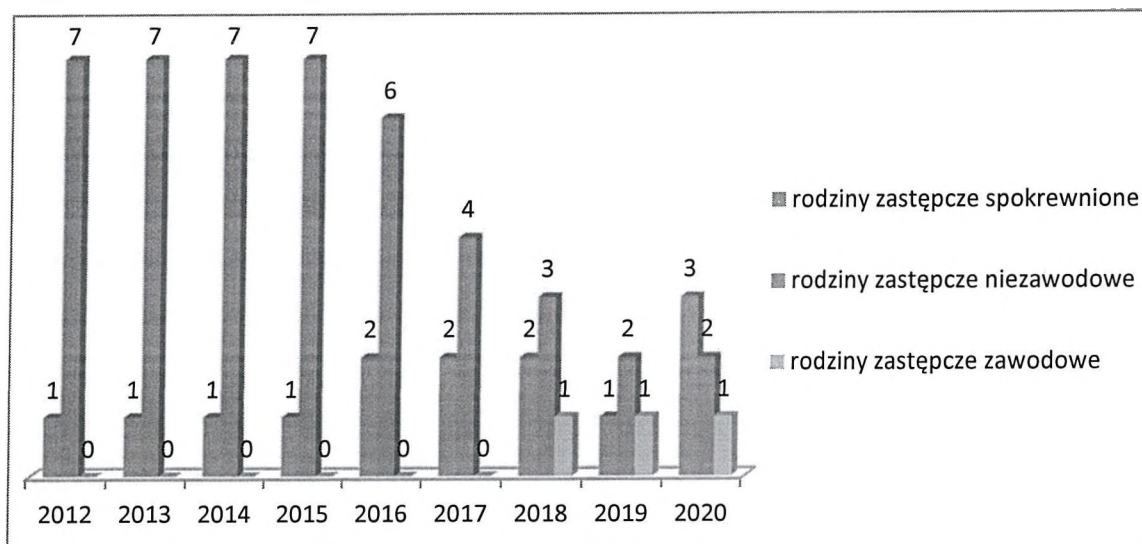


### 3.4. Liczba dzieci z terenu powiatu sokołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach w latach 2012 – 2020.

Tabela 3. Liczba dzieci z terenu powiatu sokołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

| Dzieci w rodzinach zastępczych: | 2012     | 2013     | 2014     | 2015     | 2016     | 2017     | 2018     | 2019     | 2020     |
|---------------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|
| spokrewnionych                  | 1        | 1        | 1        | 1        | 2        | 2        | 2        | 1        | 3        |
| niezawodowych                   | 7        | 7        | 7        | 7        | 6        | 4        | 3        | 2        | 2        |
| zawodowych                      | 0        | 0        | 0        | 0        | 0        | 0        | 1        | 1        | 1        |
| <b>Razem</b>                    | <b>8</b> | <b>8</b> | <b>8</b> | <b>8</b> | <b>8</b> | <b>6</b> | <b>6</b> | <b>4</b> | <b>6</b> |

Wykres 3. Liczba dzieci z terenu powiatu sokołowskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych w innych powiatach.



Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie sprawując nadzór nad prawidłowym procesem wychowawczym dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, współpracuje z innymi jednostkami pomocy społecznej, sądami i placówkami oświatowymi, ośrodkiem adopcyjnym.

Opiekunowie zastępczy są wspierani w swoim funkcjonowaniu między innymi poprzez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy odwiedzają rodziny w miejscu ich zamieszkania. Odwiedziny mają na celu ustalenie sytuacji przyjętego dziecka, sposobu sprawowania opieki, dbania o zapewnienie dziecku prawidłowych warunków rozwoju i wychowania, odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju. Ponadto rodziny zastępcze mogą liczyć na wsparcie ze strony psychologa, prawnika i konsultanta ds. przemocy, którzy są zatrudnieni w PCPR. Została także utworzona grupa wsparcia, w ramach której rodzice mogą wymienić się doświadczeniami i wzmocnić kompetencje opiekuńczo – wychowawcze. Oprócz zapewnienia wsparcia merytorycznego dla osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej, Powiat zobowiązany jest do ponoszenia wydatków na pokrycie kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Na przestrzeni lat podejmowano działania informacyjne mające na celu rozpowszechnienie problematyki rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów do pełnienia tej funkcji. Z danych zawartych w tabeli nr 1 i nr 2 wynika, iż utrzymuje się tendencja rosnąca co do liczby rodzin zastępczych oraz przebywających w nich dzieci. Dotyczy to zarówno rodzin zastępczych spokrewnionych jak i niezawodowych. Na terenie powiatu sokołowskiego funkcjonuje jedna rodzina zastępcza zawodowa oraz jeden rodzinny dom dziecka. Kandydaci przeszli stosowne szkolenia uzyskując zaświadczenia kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Są to rodziny, które przyjmują pod swoją opiekę niespokrewnione ze sobą dzieci, także z terenu innych powiatów. Obecnie w tych rodzinach przebywa dziesięcioro dzieci.

#### **IV. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ**

##### **4.1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze w powiecie sokołowskim.**

W przypadku wyczerpania możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej lub braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej jest kierowane do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 93 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówki opiekuńczo - wychowawczej,
- regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej,
- interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo - wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego działania. Nadzór nad działalnością placówek opiekuńczo – wychowawczych sprawuje wojewoda. Placówka opiekuńczo – wychowawcza, zgodnie z art. 101 ust. 1 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzona jest jako placówka typu:

- 1) socjalizacyjnego,
- 2) interwencyjnego,
- 3) specjalistyczno – terapeutycznego
- 4) rodzinnego.

Do końca 2020 roku na terenie powiatu sokołowskiego nie funkcjonowała żadna placówka opiekuńczo – wychowawcza. Od 2021 roku na terenie powiatu sokołowskiego będzie funkcjonowała placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków prowadzona przez Caritas Diecezji Drohiczyńskiej. Dzieci z terenu powiatu sokołowskiego nie będą musiały być umieszczane w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami koszty pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w placówce.

#### 4.2. Placówki opiekuńczo – wychowawcze całodobowe poza powiatem sokołowskim.

W latach 2012 - 2020 dzieci z terenu powiatu sokołowskiego przebywały w następujących placówkach: Dom Dziecka w Kisielanach, „Dom pod Kasztanami” Dom Dziecka w Siedlcach, Dom Dziecka Julin w Kaliskach, który od 2018 roku został przekształcony w: Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą „Helenka” w Kaliskach i Placówkę Opiekuńczo – Wychowawczą „Iгнаś” w Kaliskach, Ośrodku Pomocy Dziecku Zielone Izdebno, Katolickiej Placówce Wychowawczej „Nasz Dom” w Warszawie oraz „Przystań Szczęśliwe Jutro” we Wróblówce. Poniżej przedstawiono liczbę dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów w latach 2012-2020.

Tabela 4. Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza powiatem sokołowskim w latach 2012 – 2020 (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

| LICZBA DZIECI<br>W PLACÓWKACH<br>OPIEKUŃCZO –<br>WYCHOWAWCZYCH                      | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Dom Dziecka w Kisielanach                                                           | 4    | 3    | 3    | 5    | 5    | 4    | 4    | 4    | 4    |
| „Dom pod Kasztanami”<br>Dom Dziecka w Siedlcach                                     | 1    | 4    | 4    | 2    | 2    | 2    | 2    | 2    | 1    |
| Dom Dziecka Julin w<br>Kaliskach                                                    | 4    | 4    | 4    | 3    | 1    | 1    | -    | -    | -    |
| Ośrodek Pomocy Dziecku<br>Zielone Izdebno                                           | -    | -    | -    | 1    | -    | -    | -    | -    | 1    |
| Katolicka Placówka<br>Wychowawcza „Nasz<br>Dom” w Warszawie                         | -    | -    | -    | -    | -    | 1    | 1    | 1    | 1    |
| Placówka Opiekuńczo –<br>Wychowawcza „Przystań<br>Szczęśliwe Jutro” we<br>Wróblówce | -    | -    | -    | -    | -    | -    | -    | 1    | 1    |

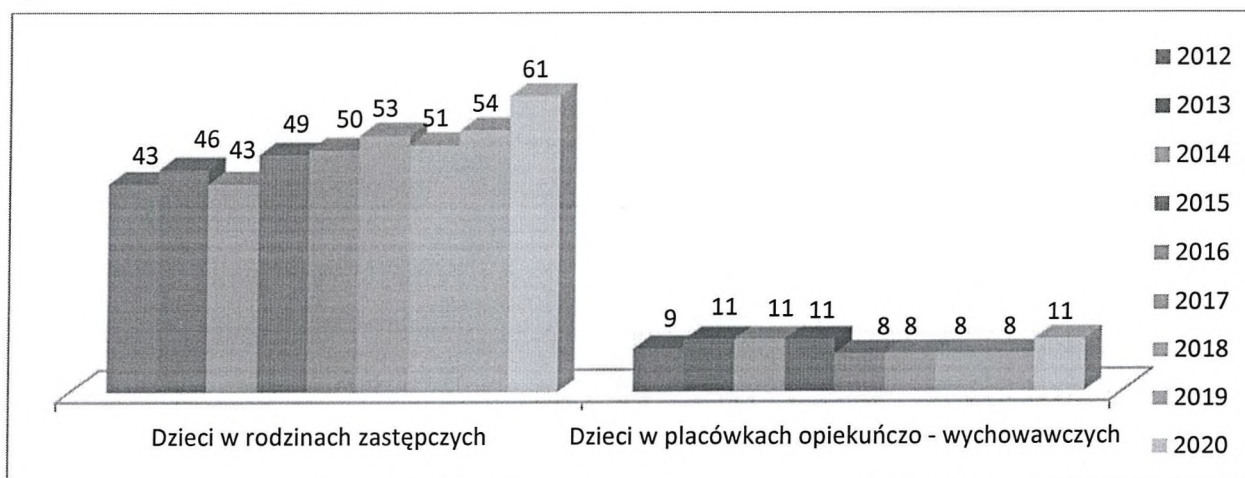
|                                                         |   |    |    |    |   |   |   |   |    |
|---------------------------------------------------------|---|----|----|----|---|---|---|---|----|
| Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Helenka” w Kaliskach | - | -  | -  | -  | - | - | - | - | 3  |
| Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Ignas” w Kaliskach   | - | -  | -  | -  | - | - | 1 | - | -  |
| <b>Razem</b>                                            | 9 | 11 | 11 | 11 | 8 | 8 | 8 | 8 | 11 |

#### 4.3. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych ogółem w latach 2012 – 2020.

Tabela 5. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych ogółem.

| Rok                                            | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Dzieci w rodzinach zastępczych                 | 43   | 46   | 43   | 49   | 50   | 53   | 51   | 54   | 61   |
| Dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych | 9    | 11   | 11   | 11   | 8    | 8    | 8    | 8    | 11   |
| <b>Razem</b>                                   | 52   | 54   | 54   | 60   | 58   | 61   | 59   | 62   | 72   |

Wykres 4. Liczba dzieci przebywających w rodzinnych formach pieczy zastępczej i placówkach opiekuńczo – wychowawczych.



## **V. OSOBY USAMODZIELNIANE**

Osoba, która osiągnęła pełnoletniość w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem. Warunkiem do uzyskania pomocy jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji opracowanego wspólnie z opiekunem indywidualnego planu usamodzielnienia.

### **5.1. Formy pomocy dla osób usamodzielnianych.**

Osoba usamodzielniana może uzyskać pomoc:

- 1) pieniężną na usamodzielnienie,
- 2) pieniężną na kontynuowanie nauki,
- 3) rzeczową na zagospodarowanie,
- 4) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w uzyskaniu zatrudnienia.

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Usamodzielniający się wychowankowie, którzy rozpoczęli proces usamodzielnienia przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej otrzymywali pomoc finansową na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez pokrycie kosztów wynajmu pokoju, na czas kontynuowania nauki. Obecnie taka forma pomocy nie przysługuje. Wychowankowie nie są w stanie samodzielnie utrzymać wynajmowanego mieszkania. Dlatego olbrzymim wsparciem byłoby umożliwienie im pobytu w mieszkaniu chronionym, przynajmniej na czas nauki i uzyskania kwalifikacji zawodowych pozwalających na podjęcie zatrudnienia i całkowitego usamodzielnienia się.

Usamodzielnianych wychowanków cechuje często bierność, niechęć do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego bardzo ważne jest motywowanie usamodzielnionych wychowanków do jak najdłuższego kontynuowania nauki (szkoły policealne, studia) i zdobywania dodatkowych kwalifikacji i kursów zawodowych, aby wychowankowie byli odpowiednio przygotowani (zawodowo) do samodzielnego życia. W tabelach nr 6 i nr 7 przedstawiono liczbę osób objętych pomocą oraz rodzaj udzielonej pomocy w podziale na wychowanków rodzin zastępczych i wychowanków placówek.

Tabela 6. Formy pomocy dla usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych w latach 2014 – 2020 (stan na dzień 31 grudnia danego roku).

| RODZAJ POMOCY                                                      | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki                             | 22   | 20   | 16   | 9    | 6    | 8    | 8    |
| Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie                                 | 1    | 1    | 0    | 0    | 0    | 0    | 2    |
| Pomoc pieniężna w uzyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Pomoc pieniężna na usamodzielnienie                                | 2    | 1    | 1    | 2    | 4    | 2    | 1    |

Tabela 7. Formy pomocy dla usamodzielnianych wychowanków z placówek w latach 2014 – 2020

| RODZAJ POMOCY                                                      | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
|--------------------------------------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki                             | 4    | 7    | 6    | 2    | 2    | 1    | 1    |
| Pomoc rzeczowa na zagospodarowanie                                 | 0    | 1    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Pomoc pieniężna w uzyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| Pomoc pieniężna na usamodzielnienie                                | 1    | 1    | 2    | 0    | 0    | 1    | 1    |

## **VI. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA LATA 2021 – 2023**

### **Cel główny:**

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest zapewnienie dzieciom dostatecznej liczby miejsc oraz profesjonalnej opieki w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

### **Cele szczegółowe i zadania niezbędne do ich realizacji:**

#### **1. Zapewnienie dostatecznej liczby miejsc dla dzieci w rodzinnych formach opieki:**

- prowadzenie działań informacyjnych podnoszących świadomość społeczności lokalnej w zakresie wiedzy o rodzinnej pieczy zastępczej;
- pozyskiwanie kandydatów do pełnienia rodzinnych form pieczy zastępczej;
- kwalifikowanie i szkolenie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.

#### **2. Zapewnienie miejsc dla dzieci w instytucjonalnych formach opieki:**

- utworzenie na terenie powiatu sokołowskiego placówki opiekuńczo – wychowawczej;
- współpraca z placówkami opiekuńczo – wychowawczymi z poza terenu powiatu sokołowskiego;

#### **3. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie:**

- zapewnianie adekwatnej do potrzeb liczby osób zatrudnionych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i pracowników socjalnych);
- objęcie wszystkich rodzin zastępczych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- organizowanie grup wsparcia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej;
- umożliwienie rodzinom zastępczym bezpłatnego korzystania ze wsparcia specjalistycznego tj. psycholog, prawnik, konsultant ds. przemocy w rodzinie;
- rozwój kompetencji wychowawczych i opiekuńczych poprzez udział rodzin zastępczych w szkoleniach doskonalących;
- tworzenie rodzin pomocowych i wolontariatu w miarę potrzeb;
- ocena rodzin zastępczych oraz sytuacji dzieci znajdujących się w rodzinach zastępczych;

- realizacja świadczeń finansowych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (obligatoryjnych i fakultatywnych);
- doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej.

#### **4. Wsparcie procesu usamodzielnienia wychowanków opuszczających pieczę zastępczą:**

- realizacja świadczeń finansowych zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej;
- umożliwienie korzystania ze specjalistycznego poradnictwa;
- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach podnoszących kompetencje zawodowe;
- pomoc w znalezieniu miejsca zamieszkania po opuszczeniu pieczy zastępczej.

#### **5. Współpraca z innymi instytucjami wspierającymi pieczę zastępczą:**

- współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, szkołami, sądem, ośrodkiem adopcyjnym, poradnią psychologiczno – pedagogiczną i innymi instytucjami pomocowymi celem opracowania planów pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dokonywania okresowej oceny sytuacji dzieci i oceny rodzin zastępczych;
- współpraca z urzędami gmin i urzędem pracy celem pomocy wychowankom usamodzielnianym w podjęciu zatrudnienia i uzyskania mieszkania z zasobów gminy;
- inicjowanie współpracy z jednostkami pomocy społecznej i innymi podmiotami w zakresie wzajemnej wymiany doświadczeń.

## **VII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2021 – 2023**

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania ilości rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. Aktualnie w powiecie sokołowskim funkcjonuje jedna rodzina zastępcza zawodowa. Ustala się następujący limit rodzin zastępczych na lata 2021 - 2023.

Tabela 8. Limit rodzin zastępczych zawodowych.

| <b>Rok</b> | <b>Liczba rodzin zawodowych</b> |
|------------|---------------------------------|
| 2021       | 2                               |
| 2022       | 2                               |
| 2023       | 2                               |

## **VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

Źródłem finansowania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej są środki finansowe pochodzące:

- z budżetu Powiatu Sokołowskiego,
- z budżetu Państwa,
- z budżetu samorządów gminnych, zgodnie z art. 191 ust.8 ustawy,
- z odpłatności rodziców biologicznych,
- środki pieniężne pozyskane w ramach programów.

## **IX. BENEFICJENCI PROGRAMU**

Beneficjentami Programu będą:

- Rodziny zastępcze,
- Dzieci przebywające w pieczy zastępczej,
- Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz rodzinnego domu dziecka,
- Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- Usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej,
- Rodziny pomocowe.

## **X. REALIZATORZY PROGRAMU**

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim przy współpracy:

- Gminnych i Miejsko – Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej,
- Sędziów i Kuratorów,
- Policji,
- Placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- Rodzin zastępczych,
- Rodzin pomocowych,
- Organizacji pozarządowych, Kościołów i związków wyznaniowych.

## **XI. TERMIN REALIZACJI PROGRAMU**

Termin realizacji wyznaczonych celów i zadań zaplanowanych w Programie został wyznaczony na lata 2021-2023. Zaplanowane działania będą sukcesywnie realizowane w miarę posiadanych środków finansowych jak również pozyskiwanych funduszy z zewnątrz.

## **XII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU**

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokołowie Podlaskim.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2021 – 2023 monitorowany będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonywania zadań. Prowadzony monitoring będzie zakładał systematyczną analizę stopnia realizacji poszczególnych celów i działań Programu. Informacje na temat realizacji Programu przedkładane będą Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z efektów pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb i możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej.

**PRZEWODNICZĄCY  
RADY POWIATU**

*Jacek Odziemczyk*  
**Jacek Odziemczyk**